

TRUMPAI APIE HERALDIKOS TYRIMUS LIETUVOJE

Paminėtina, kad Europoje heraldikos tyrimai turi galias tradicijas ir sulaukia gana nemažo tyrinėtojų dėmesio, tačiau Lietuvoje jie pradėti tik XX a. pabaigoje. Mūsų šalyje daugiausiai darbų heraldikos tema yra parašęs doc.dr. Edmundas Rimša. Jo darbuose vyrauja tokios temos: bendrieji heraldikos mokslo aspektai, heraldikos istorija ir taisyklės, valdovų ir kilmingųjų heraldika, miestų ir miestelių heraldika (pavyzdžiui, E. Rimša, Keletas sfragistikos terminų, *Lietuvos istorijos metraštis*, 1982 metai, Vilnius, p. 92-95; E. Rimša, *Heraldika. Iš praeities į dabartį*, Vilnius, 2004, p. 18, 134–140, E. Rimša, *Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Vytauto antspaudai ir žemių heraldika*, Vilnius, 2016). Dr. Agnė Railaitė-Bardė kompleksiskai tiria įvairaus rango XVI–XVIII a. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kilmingųjų genealoginę savimonę, atsispindinčią heraldikos šaltiniuose (pavyzdžiui, A. Railaitė-Bardė, *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kilmingųjų genealoginė savimonė ir jos atspindžiai heraldikoje XVI–XVIII a.*, daktaro disertacija, Vilnius, 2013.). XVI – XVIII a. pradžios Žemaitijos bajorių herbai analizuoti prieš porą metų apgintoje disertacijoje, straipsniuose (pavyzdžiui, G. Jasiūnienė, *Žemaitijos bajorų heraldika XV – XVIII a. pradžia*, daktaro disertacija, Vilnius, 2018). Taip pat G. Jasiūnienė yra pradėjusi XIV pab. - XVIII a. LDK moterų heraldikos tyrimus. Šie trys istorikai yra pagrindiniai heraldikos specialistai Lietuvoje, galintys profesionaliai ir patikimai konsultuoti heraldikos klausimais. Paminėtina, kad heraldikos šaltiniai aktualūs ir literatūros, menotyros bei dailėtyros tyrimuose (pavyzdžiui, E. Patiejūnienė, *Brevitas Ornata: Mažosios Lietuvos formos XVI-XVII amžiaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės spaudiniuose*, Vilnius, 1998. M. Matušakaitė, *Išėjusiems atminti. Laidosena ir kapų ženklavimas LDK*, Vilnius, 2009. J. Liškevičienė, *XVI–XVIII amžiaus knygų grafika: Herbai senuosiuose Lietuvos spaudiniuose*, Vilnius, 1998.). Visiems besidominties heraldika derėtų atkreipti dėmesį ir į profesionalių dailininkų, ilgamečių Lietuvos heraldikos kūrėjų, Lietuvos heraldikos komisijos narių darbus. Derėtų išskirti gerai žinomas prof. Juozo Galkaus, Arvydo Stanislavo Každailio, prof. Rolando Rimkūno pavardes. Besidomintiems heraldika rekomenduojama atkreipti dėmesį būtent į šių specialistų darbus, o esant poreikiui ieškoti galimybių konsultotis su jais.